

## KIND VAN GOD ACHTER DE TOETSEN

“  
WETHOUDER  
PIETER  
VAN DER ZWAN  
COMBINEERT  
GELOOF, STUDIE  
EN MUZIEK

### Paspoort

**Naam** Pieter van der Zwan  
**Geboren** 15 augustus 1980 in Noordwijk  
**Opleiding** Een jaar theologie in Utrecht, daarna arbeids- en organisatiepsychologie aan de Universiteit van Leiden, afgemaakt aan de Rijksuniversiteit Groningen  
**Werk** Hoofd Muziek bij de Bethelgemeente in Drachten, loopbaan- en selectiepsycholoog en sinds september 2017 wethouder in Smallerland  
**Politiek** Sinds 2010 raads-lid ChristenUnie, fractievoorzitter van 2014 tot september 2017  
**Privé** Getrouwd, vader van zoon (5) en dochter (2).

**A**ls Pieter van der Zwan (37) na een lange werkdag vol met vergaderingen en werkbezoeken thuis komt, kruipt hij het liefst achter de piano. Hij laat zijn vingers dansen over de toetsen, speelt wat er in hem op komt. Hij vindt de rust in de melodieën met christelijke teksten. Aanbidingsmuziek, ook wel *praise and worship* genoemd, liefdesliederen voor God. Of, als zijn jonge kinderen van 5 en 2 het willen, ook Kinderen voor Kinderen.

De therapeutische pianoklanken brengen de wethouder en lijsttrekker van de ChristenUnie in Smallerland dicht bij God. „Achter de piano uit ik mijn geloof met mijn vingers. Wat ik vanuit mijn hart speel linkt met wat er in mijn hart leeft.”

Het geloof is voor Van der Zwan een belangrijke houvast. Hij groeide op met de christelijke normen en waarden in een ondernemersgezin in Noordwijk en Katwijk. Vader en moeder runden een viswinkel in het toeristische dorp Noordwijk-Binnen, naast Noordwijk aan Zee. Zes dagen per week werkten ze van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. De dag begon op de visafslag in Scheveningen en eindigde na sluitingstijd met de boekhouding.

„Behalve op zondag”, zegt Van der Zwan. „Dan was de winkel dicht, dan werd er niet gewerkt. Zondag was het rustpunt van het gezin.” De Van der Zwans kregen de kans om de viswinkel te verhuizen naar de hoofdstraat, waar de winkel ook op zondag open mocht. Het gezin paste er bewust voor. „De zondag was heilig.”

Hij weet nog precies hoe iedere zevende dag van de week eruitzag. Vader maakte het ontbijt: kaiserbroodjes uit de oven. De Evangelische Omroep-radio stond aan. „Daarna gingen we naar de hervormde kerk. 's Middags deden we iets met het gezin, gingen we op familiebezoek of moest ik naar de zondagschool. Vond ik niets aan, wéér naar school.” 's Avonds volgde er een tweede kerkdienst.

Hij roemt zijn opvoeding, al zag hij ook hoe druk zijn ouders het hadden met de winkel en niet altijd thuis waren. „Ik kom uit een vrienkend gezin. Mijn ouders waren als echte middenstanders calvinistisch. Hard werken was het credo, net als niet te snel opgeven en respect voor elkaar

tonen. *Oordeel niet opdat gij niet geoordeeld wordt.* Ik kreeg altijd de ruimte om te vinden wat ik vond en te geloven wat ik geloofde. Diep van binnen kreeg ik mee: je bent gemaakt door een schepper en je bent een kind van God. In de kern is dat voor mij ook iets waar ik altijd op kan terugvallen. Als het even wat minder gaat met mij of een geliefd iemand, dan is God er. Waar ik ook ben, waar ik ook sta, God is de constante factor in mij.”

#### TWIJFELS

Tijdens de studie theologie in Utrecht kreeg hij bevestigd wat hij had meegekregen uit zijn opvoeding: er is een God en het is een God die persoonlijk is betrokken bij jouw leven. „Een interessante tijd. Het was zoeken. Ik was één van de eersten in de familie die ging studeren, mijn ouders hadden daar geen ervaring mee en konden mij niet helpen. Ik kreeg – net als velen – te maken met de twijfels van een twintiger. Het werd een interne zoektocht. Wat wil ik met mijn leven, wat wil God met mijn leven? Tijdens de studie theologie werd er gediscussieerd over de waarheidsgetrouwheid van de bijbel, dat zet je aan het denken. Het bevestigde voor mij juist: ik heb een heel diep vertrouwen in Hem en dat zal nooit weggaan.”

Hij las als jochie van 12 in de *Katwijkse Post* een oproep voor de jongerenafdeling van de RPF, de Reformatorische Politieke Federatie, de voorloper van de ChristenUnie. Hij werd lid van de jongerenclub, later secretaris van de landelijke afdeling, toonde interesse in de mensen om hem heen, de maatschappij en wat er in de wereld gebeurde. Hij speelde piano en zong. Op het koor dat hij dirigeerde leerde hij Maartje kennen, nu zijn vrouw. „Zij zong in het koor. We kenden elkaar uit Katwijk. Ik kon als dirigent mijn ogen niet van haar af houden, maar dat moest wel, haha.” De vonk sloeg over tijdens de studie psychologie, die zij ook deed.

Hij koos voor een ander 'filiaal van de Heer' dan zijn ouders. De vrijere vorm van de Baptistenkerk paste meer bij hem dan de traditionele diensten in de hervormde kerk, waarmee hij was opgegroeid. „Ik vond daar de vrijheid om mijn geloof met muziek te uiten.” Maartje deed met hem mee.

De politiek ging in de ijskast, hij koos voor de muziek. Het bracht hem bij de Evangelische Omroep. De EO was net een eigen band begonnen, de Ronduit Praise Band, die door Nederland toerde. „Ik werd koorzanger in op dat moment een begrip in Nederland. Vier keer per jaar waren we een week onderweg.” Van Roermond tot Alkmaar, van Vlissingen tot Appingedam. „We kwamen overal, sliepen in hotels en traden op in kerken en sporthallen.”

De Ronduit Praise Band was in de jaren negentig een populaire band, vooral onder christenen. Ze maakten verschillende albums en verkochten tienduizenden cd's. Ze stopten in 2008 maar op YouTube leeft de band nog voort, met honderdduizenden views. „Het was toen een nieuw fenomeen.” De groep trad op televisie op en was traditioneel één van de hoofdacts op de EO-jongerendag, in het Gelredome in Arnhem. „Het was een heel professionele band. Ik was apetrots dat ik daar deel van mocht uitmaken. Ik kwam door een heel strenge selectie. Het was een perfecte leerschool voor mij als muzikant. Ik stond met mijn neus bovenop steengoede muzikanten en werd net als hen meer en meer een prof. Ik kon op professionele manier mijn gevoelens voor God uiten in de muziek. Dat was een bijzondere tijd.”

Hij zag ook de problemen waar jongeren en leeftijdsgenoten mee worstelden. Hij zag hoe belangrijk het is om op te groeien in

**De Noordwijkse visboerzoon Pieter van der Zwan werd als zanger in een EO-band gescout om bij de Bethel in Drachten te komen werken. Zijn liefde voor God en zijn passie voor muziek helpen hem nu in zijn werk als wethouder. „We zijn er voor de kwetsbaren.”**

een warm nest. „Optreden tijdens de EO-jongerendag was het ultieme. Een vol stadion, tv-opnames, aandacht. De meest waardevolle avonden waren juist die avonden zonder camera's, in kleine zaaltjes in het land. Naast muziek waren er veel toespraken en gingen we bidden voor jongeren. Wat mij altijd raakte waren de jongeren die eenzaam waren, met zichzelf in de knoop zaten of het thuis slecht hadden. Door voor hen te zingen en te bidden, konden we hen troost en kracht bieden. De muziek gaf hen zingeving. Ik ben ervan overtuigd dat we hen verder hielpen. Ze voelden zich getroost. Het liet ook zien: niet iedereen heeft het goed, voor hen moeten we er zijn.”

Tijdens de tournee met de Ronduit Praise Band werd Van der Zwan gescout door de Bethelgemeente in Drachten. „Ze waren daar bezig om flink te professionaliseren en zochten een hoofd voor de afdeling muziek. Of ik dat wilde worden?” Hij kende Drachten en Friesland niet en hij was nog niet klaar



### Vier roerige jaren bij de CU

De afgelopen vier jaar waren roerige ChristenUnie-jaren in de raad van Smallerland. Niet alleen werd er meerdere malen aan de christelijke stoelputten gezaagd over de koopzondag, ook viel wethouder Marja Krans over het La-wei-dossier. De achterban roerde zich, bijvoorbeeld over het metaalfestival *Death over Drachten*, dat voor christenen kwetsende teksten speelde op poppodium Iduna. Of dat niet anders kon, kreeg de partij te horen. „Wij komen niet aan de artistieke vrijheid van Iduna, maar kwamen op voor mensen die zich gekwetst voelden. Die geven wij een stem”, zegt Pieter van der Zwan erover. De discussie rondom het weigeren van een homoseksuele stagiair door de gelovige ondernemer Hendrik de Boer van Groothandel A. Th. de Boer, bracht de ChristenUnie in een spagaat. Als onderdeel van de coalitie steunde zij een besluit om het bedrijf een jaar lang te passeren als inkooppartner. Een soort boycot, omdat Smallerland niet wilde handelen met een niet-integer bedrijf. De christelijke achterban was verdeeld, een deel vond dat De Boer – inmiddels voorman van de SGP in Smallerland – dubbel werd gestraft, eerst door de rechter en daarna door de gemeente. ChristenUnie koos ervoor 'een betrouwbare bestuurder' te zijn en de inkoopstop te steunen. „Als een paal boven water staat dat het bedrijf heeft gediscrimineerd.” In het nieuwe verkiezingsprogramma denkt de CU daar anders over. De partij wil dat de gemeente geen ondernemingen uitsluit als het bedrijf ook al door een rechter is veroordeeld. „Je wordt veroordeeld door een rechter, niet ook nog eens door een gemeente.”

met studeren. „Toch zijn Maartje en ik het avontuur aangegaan.”

#### INGESPEELD TEAM

In 2005 kwamen ze naar Drachten, beiden mid-twentigers, beiden het ouderlijk huis in Katwijk achterlatend. Hun studie maakten ze in Groningen af, Maartje direct, Pieter toen hij stopte bij de Bethelkerk. „Het heeft onze band versterkt. We zijn voor elkaar gemaakt, we zijn een ingespeeld team.” Ze trouwden in Burgum, een plaats die hij alleen kende van de tournee met Ronduit Praise. „Stonden we te zingen in de sporthal. Wat een eind weg, dacht ik toen nog. Nooit wetende dat ik er niet veel later zou trouwen.”

Als Hoofd Muziek bij de Bethelgemeente – een betaalde baan – tilde hij het niveau van de muzikale diensten omhoog. Jongeren werden actiever en via de muziek betrokken bij het geloof. „Ik mocht graag pianospelen op het podium. Het was mooi om te zien dat ik met mijn pianospel honderden anderen in de zaal kon begeleiden in hun ontmoeting met God. Je neemt mensen mee, helpt ze om God te vinden.”

Hij hoefde maar één keer te roepen dat hij als tiener lid was van een politieke partij, en hop, hij stond op de kandidatenlijst van de ChristenUnie van Smallerland. Op plaats vijf. „Iedereen kende mij van de Bethel. Ik werd in 2010 met voorkeurstemmen in de raad gekozen.” In 2014 stond hij nog op plaats drie op de lijst. Hij werd fractievoorzitter. Na het opstappen van Marja Krans als wethouder schoof de partij hem door. „En het past mij als een jas.”

Zijn liefde voor God, zijn passie voor de muziek, zijn afgeronde studie psychologie; hij kan het kwijt in zijn functie als wethouder. „Ik zie veel gelijkenissen tussen de politiek, de psychologie en het geloof. De interesse in de medemens, het helpen van kwetsbaren, ervoor zorgen dat iedereen het goed heeft, opgroeit in een liefdevol gezin, daar zijn we voor. De samenleving is als pianospelen in de Bethel, iedereen kan instappen en meedoen. Dat is voor mij de link met de politiek. Ik miste als pianist de slag om relevant te zijn voor de samenleving. Het werd mijn drijfveer om de politiek in te gaan, in de hoop mensen te kunnen helpen en te laten meedoen in onze maatschappij.”

#### BALANS

Als wethouder komt hij achter voordeuren, ontdekt hij verborgen armoede, ziet hij hoe gezinnen, vrijwilligers, mantelzorgers en ouderen op de proef worden gesteld in een wat hij noemt gehaaste en oververhitte maatschappij. „Wij leven in een 24-uurseconomie, de prestatie maatschappij groeit, burn-outs nemen toe, mensen raken overwerkt en zijn veel met zichzelf bezig. Wij zien het liefst een duurzame samenleving. Er moet een mooiere balans komen tussen autonomie en verbondenheid. Die balans is nu zoek. Ieder mens telt mee, maar met elkaar vorm je de samenleving. Die verbondenheid staat onder druk. Meer echtscheidingen, meer vechtscheidingen.”

Van der Zwan kijkt naar zijn eigen opvoeding en naar hoe hij en zijn vrouw hun twee kinderen grootbrengen. Ze delen de opvoeding, hij werkt bewust niet fulltime en heeft elke week een 'papadag'. Hij ziet hoe belangrijk dat is in een gezin. Iedereen kan zich ontpoppen, zonder elkaar daarbij kwijt te raken. Ja, en die zondag, dat is dé dag. Het rustpunt van de week, tijd voor elkaar en de familie. „Het is goud waard, voor iedereen. Ik zie het iedere zondag weer, als ik net als mijn vader het ontbijt voor het gezin maak. Met kaiserbroodjes uit de oven.”